

Socialhjälpen under 1967

Sten Söderberg

Statistiska centralbyrån har nu lagt fram en sammanfattande socialhjälpstatistik för 1967, byggd på uppgifter av socialnämnderna i varje kommun i riket. Inte oväntat har såväl antalet hjälpfall och hjälptagare som totalsumman för den svenska socialhjälpen ökat starkt i jämförelse med året innan.

Analysen av denna ökning är inte klar men man har naturligtvis rätt att gissa på en kombination av omständigheter, som gör att "det rika Sverige" betalar ut över 200 miljoner kronor dels i form av hjälp till uppehållet (kontant eller in natura) och dels annan hjälp — vård på sjukhus som bekostas av socialnämnden, inackordering i enskilt hem, utrustning för intagning på anstalt, resor, läkarvård, medicin, tandvård.

Dessa omständigheter kan vara av bl.a. fyra slag: inflation, som gör att totalsumman blir större, kärvare konjunkturer med arbetslöshet, ett ökat antal icke arbetsföra på grund av åldersförskjutningen och det växande antalet handikappade (exempelvis genom trafikolyckor) samt slutligen en ökad social ambition hos samhället med uppsökande verksamhet etc.

Ensamma, barnlösa män leder

Den siffermässigt största gruppen hjälpfall rör ensamma män utan barn (54 500), där ökningen var över 9 000 fall eller 20 procent. Ensamma män med barn är fortfarande ett mycket litet fåtal — endast 818 — ehuru gruppen procentuellt ökar snabbt. Ensamma kvinnor med barn är däremot över 20 000 fall, vilket avspeglar domstolarnas princip att i regel tilldöma modern vårdnaden om barnet vid skilsmässor men naturligtvis

också ökningen av antalet ogifta mödrar. Genom att gifta par utan eller med barn (de senare är flertalet) räknas som hjälpfall oavsett antalet personer blir antalet hjälpfall betydligt lägre än antalet hjälptagare — 163 946 mot 322 033, ökning i jämförelse med 1966 på 9,9 respektive 8 procent. Intressant nog är siffran över antalet hjälptagare bland vuxna kvinnor nästan exakt densamma som antalet hjälptagare bland barn under 16 år, nämligen 108 682 respektive 108 405. Under 1967 ökade det absoluta antalet hjälptagare med nära 24 000.

Stadsbefolkningen fattigare än landsbygdsfolket

Vid uppdelningen av antalet hjälpfall och hjälptagare på landsbygd och städer visar det sig att siffrorna sjunker på landsbygden i praktiskt taget hela landet medan de stiger kraftigt för städerna. Antalet hjälpfall på landsbygden har sjunkit med över 3 000 eller 5,7 procent till 51 500 och antalet hjälptagare med över 7 000 eller 3,4 procent till 112 400. De enda landsbygdsområden i Sverige där socialhjälpen växer är Mälarlänen och Bohus och Vänerlänen. Detta kan naturligtvis enkelt förklaras med att urbaniseringen fortskrider och att rikets båda största städer influerar på sin omgivning: varken Mälarlänen eller Bohus och Vänerlänen är längre egentlig landsbygd — de domineras av satellitstäder. Starkast sjönk socialhjälpen i Övre Norrland, vilket givetvis förklaras med den stora fortsatta utflyttningen. I inget landsbygdsområde är dock antalet hjälptagare i procent av folkmängden så högt som i Övre Norrland, nämligen 5,6. Bäst är det i detta avseende ställt

i Södra Götaland med endast 2,2 procent hjälptagare av hela folkmängden.

Bland städerna intar faktiskt inte Stockholm den ledande platsen, vilket man skulle kunna vänta. Det gör i stället Malmö med den rekordhöga siffran 6,4 procent hjälptagare av hela folkmängden. Därefter kommer Göteborg med 4,9 och Stockholm med 4,8 procent. Den bästa siffran visar städer med mindre än 10 000 invånare — 3,5 procent.

Vad socialhjälpens kostar

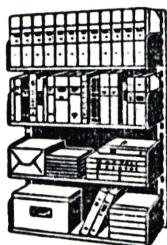
Med hänsyn till att vår bruttonationalprodukt är över 100 miljarder kronor kan inte socialhjälpens totalkostnader anses vara chockerande: 209,3 miljoner kronor år 1967 mot 172 år 1966. Av dessa pengar går större delen eller 148,4 mkr till städerna mot 60,9 mkr till landsbygden. Hjälp till

uppehållet dominerar med 157,7 mkr mot annan hjälp med 51,6 mkr.

SCB har också redovisat hur många utländska medborgare som åtnjuter socialhjälp i Sverige. Det är alltså frågan om sådana invandrare som ännu ej har fått svenskt medborgarskap. De utgjorde på landsbygden totalt 2 970 eller 5,8 procent av hjälptagarna och i städerna 9 374 eller 8,3 procent av hjälptagarna. Den högsta procent-siffran visar också i detta fall Malmö med 14,3 och därefter Göteborg. Bland landsbygdens hjälptagare fanns den största procenten utlänningar i Mälarlän — 11,1. Tyvärr har ännu inte statistik meddelats över hur stor procent av det totala antalet utländska medborgare i vårt land som åtnjuter socialhjälp. Den siffran kan kanske så småningom behövas i debatten.

HYLLOR

praktiska
konstruktioner
för kontor
arkiv
bibliotek
butiker
laboratorier
privatinredn.

Sparrings

Försäljningsavd.:

KARLAV. 89 - STOCKHOLM 6
Tel. 67 36 50, 67 76 75, 67 76 81

Begär vår rekvisitionslista för enklare beställning av individuella recept- och kvittoblanketter. Ni får snabb leverans och förstklassigt arbete.

fotoprint

TRYCKERIAKTIEBOLAGET FOTOPRINT
Kungsbacka Telefon 0300/110 00 -1 -2

Leverantör av trycksaker till bl. a. landsting, sjukhus och privatpraktiserande läkare.